

GRADSKA KNJIŽNICA MARKA MARULIĆA SPLIT
IZVJEŠĆE O RADU 2020.

ZA DOBRE VIBRE – ČITAJ LIBRE!!!

GKMM Gradska knjižnica
MARKA MARULIĆA Split

Split, veljača 2021.

SADRŽAJ

1. KNJIŽNICI	1
1.1. POVIJEST	1
1.2. DJELATNOST KNJIŽNICE	2
1.3. UNUTARNJA USTROJBA	2
1.4. DJELATNICI	5
2. USLUGE I KORIŠTENJE	6
2.1. KNJIŽNIČNI FOND	6
2.2. NABAVA I OBRADA KNJIŽNIČNE GRAĐE	8
2.3. KORISNICI I POSUDBA GRAĐE	10
2.4. OPREMA I PROSTOR	11
2.5. FINANCIRANJE	12
3. 2020. – GODINA U DUHU VIRUSA COVID-19	14
3.1. 2020. – GODINA VELIKOG BROJA REALIZIRANIH I POKRENUTIH KAPITALNIH PROJEKATA I PROGRAMA	15
4. IZDAVAČKA DJELATNOST	18
5. FINANCIRANJE	20
6. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA KNJIŽNICE	21
7. ZAKLJUČAK	23

1. Prilog 1 – Izvješće Matične službe SDŽ
2. Prilog 2 – Izvješće Službe za programe, projekte i odnose s javnošću

1. KNJIŽNICI

1.1. POVIJEST

Izvorišta današnje Gradske knjižnice Marka Marulića Split (u daljnjem tekstu: GKMM) mnogobrojne su splitske knjižnice koje su nastajale tijekom tisućljeća, počevši od knjižnice splitske katedrale, ujedno i najstarije hrvatske knjižnice, preko brojnih crkvenih i samostanskih knjižnica, privatnih knjižnica uglednih i slavnih Splicišana, knjižnica i čitaonica brojnih društava, političkih stranaka, škola.

Mnoge od njih su netragom nestale, a tragovi mnogih još se mogu naći u splitskim knjižnicama. Iako su fondovi tih knjižnica u većini slučajeva bili nedostupni najširim slojevima stanovništva, svijest o potrebi osnivanja javne knjižnice jača u 18. st. kada Split dobiva i svoju prvu javnu knjižnicu, danas već znamenitu Paštrićevu knjižnicu.

Proći će još stoljeće i pol do otvaranja prvih narodnih čitaonica i knjižnica, čije je osnivanje i djelovanje vezano uz političke stranke i preporodna strujanja u Dalmaciji. Njihova masovna pojava u gotovim svim mjestima Dalmacije ostavila je duboke tragove u njihovom kulturnom identitetu te promijenila svijest i odnos prema knjizi i knjižnici. Stoga, danas ishodišta narodnih knjižnica tražimo upravo u tim prvim narodnjačkim knjižnicama i čitaonicama kojih je u Splitu bilo mnogo, a ovdje bilježimo najznačajnije:

- 1700. godine osnovano je nadbiskupsko sjemenište s knjižnicom koju je sjemeništu i gradu Splitu i njegovim građanima darovao Ivan Paštrić. Svojom donacijom utemeljio je prvu javnu knjižnicu u Splitu
- 1862. godine Narodna slavjanska čitaonica
- 1903. godine Gradska biblioteka
- 1904. godine Pučka knjižnica
- 1906. godine Pučke štionice po splitskim predgrađima
- 1913. godine Gradska pučka knjižnica
- 1951. godine Posudbena biblioteka

GKMM Split je danas središnja narodna i matična knjižnica za narodne i školske knjižnice Splitsko-dalmatinske županije. Utemeljena je 1951. godine pod nazivom Posudbena biblioteka. Od samog početka najbrojnija korisnička skupina bili su učenici osnovnih i srednjih škola pa je zbog toga 1955. godine otvoren prvi Dječji odjel. Godine 1962. Knjižnica mijenja ime u Narodna knjižnica u Splitu, a 1993. dobiva današnji naziv Gradska knjižnica Marka Marulića.

2021. godine Gradska knjižnica Marka Marulića obilježava svojih 70 godina. Godina je to i u kojoj se obilježava 500 godina od prvog objavljivanja Judite Marka Marulića.

1.2. DJELATNOST KNJIŽNICE

Djelatnost Knjižnice obuhvaća: nabavu knjižnične građe; stručnu obradu, čuvanje i zaštitu knjižnične građe te provođenje mjera zaštite knjižnične građe; izradu i objavljivanje biltena, kataloga, bibliografija i drugih informacijskih pomagala te stručnih publikacija; sudjelovanje u izradi skupnih kataloga i baza podataka; omogućavanje pristupa knjižničnoj građi i informacija korisnicima prema njihovim potrebama i zahtjevima, osiguravanje korištenja i posudbe knjižnične građe, kao i protok informacija; poticanje i pomoć korisnicima Knjižnice pri izboru i korištenju knjižnične građe, informacijskih pomagala i izvora; vođenje dokumentacije o građi i korisnicima; obavljanje poslova matične djelatnosti za školske i narodne knjižnice na području Splitsko-dalmatinske županije; organiziranje stručnih skupova, predavanja, tečajeva, seminara, radionica i sličnih skupova s područja knjižnične djelatnosti; organiziranje edukativnih i kulturnih programa i akcija; nakladničku djelatnost; domaća i međunarodna suradnja s udrugama, pojedincima i ustanovama.

1.3. UNUTARNJA USTROJBA

Unutarnjim ustrojstvom osigurava se racionalno, stručno i djelotvorno obavljanje djelatnosti Knjižnice i izvršenje programa rada Knjižnice. U 2020. godini bilo je potrebno donijeti izmjene njezinog Pravilnika i uskladiti ga s planiranim i pokrenutim projektima GKMM-a Split te ga pokušati na vrijeme pripremiti za pregovaranje za **novi Kolektivni ugovor**

za zaposlene u ustanovama kulture Grada Splita. Ugovor je potpisan 10. 11. 2020., a naši prijedlozi nisu usvojeni. Stoga se pripremaju aneksi ugovora od strane GKMM-a Split.

Prema **Pročišćenom tekstu Pravilnika o unutarnjoj ustrojbi, načinu rada GKMM-a te sistematizaciji radnih mjesta od rujna 2020.**, u Knjižnici se uspostavljaju sljedeće ustrojbene jedinice:

1. Središnja knjižnica,
2. Ogranci,
3. Bibliobus,
4. Zajedničke službe.

Središnja knjižnica, ogranci i pokretna knjižnica povezani su u jedinstvenu knjižničnu mrežu. Poslovi i zadaci Knjižnice obavljaju se u Središnjoj knjižnici, koja je ujedno i jezgra knjižnične mreže, te u mreži knjižnica Bol-Plokite i Trstenik, a svaka od spomenutih knjižnica može imati mrežu ogranaka, odjela i službi.

1. Središnja knjižnica

Odjeli:

- 1.1. Središnji info pult
- 1.2. Odjel za odrasle korisnike
- 1.3. Odjel za djecu i mlade
- 1.4. Odjel periodike
- 1.5. Odjel multimedije
- 1.6. Odjel Zavičajne zbirka *Spalatina*

2. Ogranci

Mreža Knjižnice:

- 2.1. Knjižnica Bol-Plokite
 - 2.1.1. Knjižnica Brodarica
 - 2.1.2. Knjižnica Meje

2.1.3. Knjižnica Spinut

2.1.4. Knjižnica Grad

2.2. Knjižnica Trstenik

2.2.1. Knjižnica Ravne njive

2.2.2. Knjižnica Žrnovnica

2.2.3. Knjižnica Mejaši

2.2.4. Knjižnica Podstrana (obavljanje djelatnosti narodne knjižnice Općina Podstrana povjerila je Knjižnici Sporazumom o međusobnim pravima i obvezama broj 72/97zaključenim dana 03. ožujka 1997.godine)

2.2.4. Knjižnica Grohote – Šolta (obavljanje djelatnosti narodne knjižnice Općina Šolta povjerila je Knjižnici Sporazumom o međusobnim pravima i obvezama KLASA: 012-04/18-01/1, URBROJ: 2181-237-01/18-94 od 26. siječnja 2018.)

3. Bibliobusna služba

3.1. Gradski bibliobus

3.2. Županijski bibliobus

4. Zajedničke službe:

4.1. Služba za administrativno-tehničke poslove:

4.1.1. Tajništvo i pravna služba

4.1.2. Služba financijskog poslovanja

4.1.3. Pomoćna služba

4.2. Županijska matična služba

4.3 Služba centralizirane nabave, obrade i zaštite knjižnične građe

4.4. Služba za programe, marketing i razvoj

4.4.1. Služba za programe, projekte i odnose s javnošću

4.4.2. Služba za marketing i razvoj

4.4.3. Služba za informatizaciju i digitalizaciju

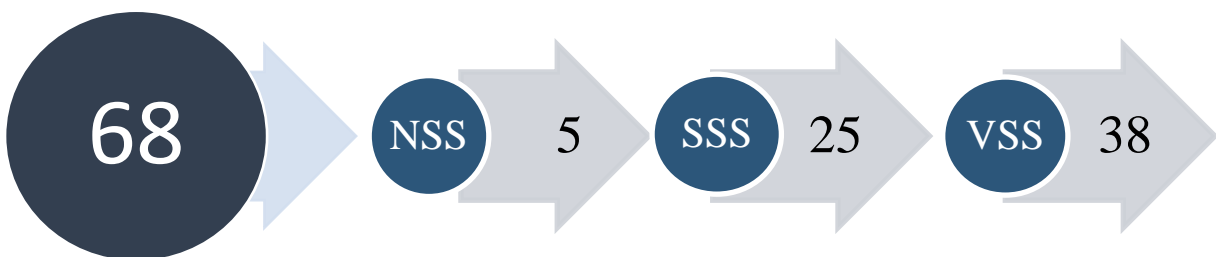
1.4. DJELATNICI

U Grdskoj knjižnici Marka Marulića Split zaposleno je 68 djelatnika. Zapošljavanje 64 radnika financira Grad Split, zapošljavanje jednog djelatnika financira Općina Podstrana, jednog Općina Šolta, a zapošljavanje djelatnika koji obavlja poslove voditelja Županijske matične službe i jedne djelatnice raspoređene na poslovima Županijske matične službe financira Ministarstvo kulture i medija RH.

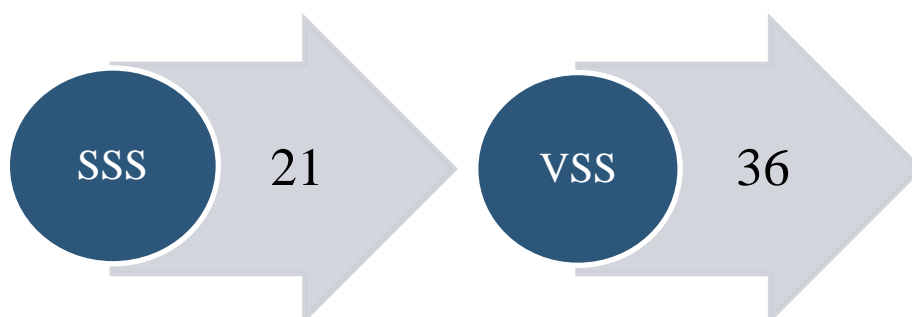
Grad Split	64
Općina Podstrana	1
Općina Šolta	1
Ministarstvo kulture	2

Od ukupno 68 djelatnika, 61 djelatnik je zaposlen na neodređeno i 7 djelatnika na određeno vrijeme. Dvoje djelatnika je zaposleno na pola radnog vremena (4 sata).

Struktura zaposlenih **prema stupnju obrazovanja:**

Knjižnica zapošljava **stručno knjižnično osoblje i radnike** na općim poslovima. Na stručnim poslovima prema stručnoj spremi zaposleno je 21 djelatnik SSS i 36 djelatnika VSS (od kojih dvoje imaju zvanje višeg knjižničara).

S obzirom na broj knjižnica u mreži, broj korisnika, veličinu fonda te broj realiziranih programa za korisnike, broj zaposlenika je nedostatan i daleko manji od propisanih standarda, što otežava realizaciju planiranih aktivnosti i poslova.

2. USLUGE I KORIŠTENJE

2.1. KNJIŽNIČNI FOND

Knjižnični fond GKMM-a Split čini:

- Knjižna građa: tiskane knjige, e-knjige, periodike (časopisi, novine)
- Neknjižna građa: zvučna, vizualna, elektronička i igračke

Razvoj knjižnih zbirki jedna je od najvažnijih trajnih aktivnosti Knjižnice. Premda su potrebe i želje pojedinih kategorija korisnika za građom velike, trudimo se zadovoljiti potrebe i želje za građom raznih kategorija korisnika uzimajući u obzir prostorna, ljudska i financijska ograničenja. Kupnja aktualnih i novih naslova važan je čimbenik za zadovoljstvo postojećih i privlačenje novih članova.

Unatoč dobro organiziranoj i stručnoj informacijskoj službi, odgovarajućoj referentnoj zbirci, dostupnosti nacionalnih i lokalnih novina i časopisa, dostupnosti korištenja interneta i elektroničkog kataloga, svjesni smo i određenih nedostataka. Primjerice, zbog ograničenih sredstava za nabavu, nedostaju naslovi iz područja kao što su pedagogija, psihologija, pravna

(samo)pomoć, naslovi iz područja turizma, sestrinstva itd. Također, potrebna je i nadopuna zbirke Strane knjige suvremenim naslovima na jezicima izvornika, kao i svjetskim bestselerima koji još nisu objavljeni u hrvatskom prijevodu.

Najčešća tematska područja iz kojih korisnici traže informacije jesu lektirni naslovi, beletristika, zabava i obrazovanje, a među korištenim izvorima i dalje su najzastupljenije knjige. Iako bi školske knjižnice trebale zadovoljavati potrebe učenika za lektinom, stvarna je situacija takva da Knjižnica dijelom mora preuzeti i njihovu zadaću u opskrbi korisnika školskom lektinom.

Knjižnica svakodnevno zaprima građu iz donacija građana. Dio darovanih knjiga uvršten je u zbirke odjela, a prekobrojni primjerci proslijeđeni su u knjižnicu Spinut gdje je uspostavljeno odlaganje viškova knjiga iz svih knjižnica, prodane na Knjižničnom buvljaku ili usmjerene prema Malim slobodnim knjižnicama.

Godine 2020. obilježavali smo 65 godina splitskih dječjih knjižnica te smo osigurali djeci do navršene treće godine besplatan upis. U skladu s tim počeli smo nabavljati igračke za druge ogranke što do sada nije bila praksa.

Trend je padanja posudbe AVE građe u Multimediji. U 2020. godini, potencirano pandemijom i u skladu s izolacijom i distancom, pokazala se potreba za više elektroničke građe.

U Čitaonici dnevnog tiska članovi na raspolaganju za korištenje imaju pet naslova dnevnih listova te četrnaest tjednika i mjesečnika. U 2020. godini zbog pandemije korona virusa Čitaonica dnevnog tiska bila je zatvorena od trećeg mjeseca te je obustavljena pretplata na dnevni i tjedni tisak. Na Odjelu periodike članovima je bilo na raspolaganju 40 stručnih i znanstvenih časopisa i pet naslova službenih publikacija na korištenje.

Ukupno u 2020. godini, GKMM mreža knjižnica primala je 70 naslova serijskih publikacija u 125 primjeraka, odnosno ukupno 2.335 jedinica građe.

2.2. NABAVA I OBRADA KNJIŽNIČNE GRAĐE

Knjižnični fond čini 383 519 jedinica građe.

U 2020. je nabavljeno:

Knjižnice u Splitu:

VRSTA NABAVE	BROJ JEDINICA KNJIŽ. GRAĐE	CIJENA	PLAĆENO
Kupnja	11 316	1.327.980,52	1.168.023,74
Otkup MK	1 585	195.577,48	0
Poklon	890	58.786,71	0
Obvezni primjerak	73	9.511,48	0
Reinventarizacija	81	8.214,71	0
Ukupno	13 945	1.600.070,90	1.168.023,74

Knjižnica Podstrana:

VRSTA NABAVE	BROJ JEDINICA KNJIŽ. GRAĐE	CIJENA	PLAĆENO
Kupnja	486	58.691,30	49.990,67
Otkup MK	44	5.282,50	0
Poklon	20	1.282,10	0
Ukupno	552	65.255,90	49.990,67

Knjižnica Grohote:

VRSTA NABAVE	BROJ JEDINICA KNJIŽ. GRAĐE	CIJENA	PLAĆENO
Kupnja	441	49.171,40	40.364,76
Otkup MK	47	5.362,50	0
Poklon	322	15.996,90	0
Reinventarizacija	29	3.015,00	0
Ukupno	839	73.545,80	40.364,76

Sve knjižnice u mreži:

VRSTA NABAVE	BROJ JEDINICA KNJIŽ. GRAĐE	CIJENA	PLAĆENO
Kupnja	12 243	1.435.843,22	1.258.379,17
Otkup MK	1 678	206.222,48	0
Poklon	1 232	76.065,71	0
Obvezni primjerak	73	9.511,48	0
Reinventarizacija	110	11.229,71	0
Ukupno	15 336	1.738.872,60	1.258.379,17

Podaci za e- knjigu:

	BROJ PRIMJERAKA	IZNOS
Odrasli	650	64.484,15
Djeca	32	1.980,70
Ukupno	682	66.464,85

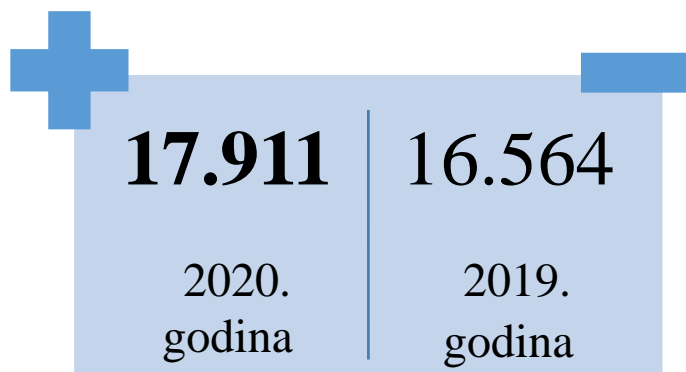
Povodom dviju velikih obljetnica (obilježavanje 1600. obljetnice smrti svetog Jeronima, 570. obljetnice rođenja Marka Marulića) Zavičajna zbirka Spalatina svoj je fond obogatila izuzetno vrijednim izdanjima starih knjiga i karata s kraja 16. i početka 17. stoljeća.

Otpis dotrajale, zastarjele i uništene knjižnične građe:

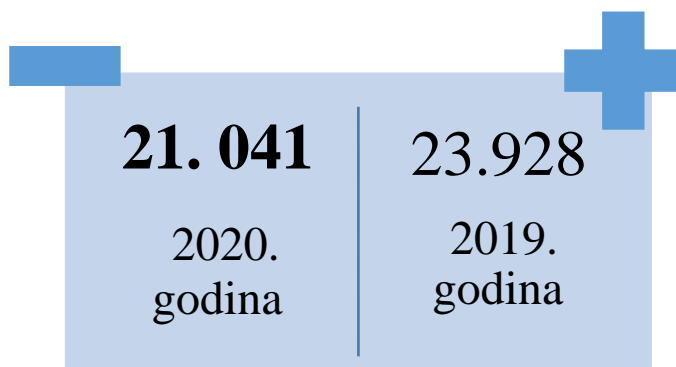
KNJIŽNICA	BR. JED. GRAĐE	MAT. VRIJEDNOST
TRSTENIK	492	56.602,94 Kn
BRODARICA	116	2.954,48 Kn
BOL-PLOKITE	2008	92.622,41 Kn
ŽRNOVNICA	56	1.001,86 Kn
RAVNE NJIVE	204	8.116,38 Kn
MEJE	341	34.597,70 Kn
SPINUT	0	0,00 Kn
GROHOTE	31	1.960,70 Kn
PODSTRANA	2	194,00 Kn
SREDIŠNJA KNJIŽNICA	1242	90.051,07 Kn
E-KNJIGA	30	3.543,01 Kn
ukupno	4522	291.644,55 Kn

2.3. KORISNICI I POSUDBA GRAĐE

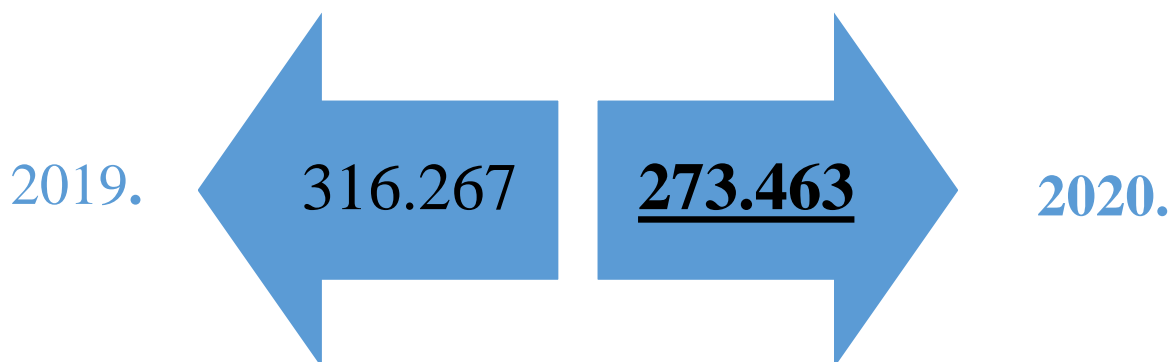
Ukupno ljudi s aktivnim članstvom:

Broj aktivnih korisnika u više ogranaka i podružnica unutar mreže knjižnice u izvještajnom razdoblju:

Posudba građe:

2.4. OPREMA I PROSTOR

Vrijeme pandemije i manjeg broja posjeta u Knjižnici iskoristili smo za sređivanje fonda i opreme Multimedije, Odjela za odrasle Središnje knjižnice, kompaktna, depozitarnih spremišta u Središnjici i Spinutu, kupovinu igračkica za sve dječje odjele i uređivanje dječjih kutaka u knjižnicama...

U kontekstu tih aktivnosti kupljene su nove police za Središnjicu, skladišne police za depozitarno spremište viškova u Knjižnici Spinut. S obzirom na dotrajalost računala (najveći broj računala je iz 2007. godine), redovito se kupovala i mijenjala nužna računalna oprema. Isto tako su redoviti, ali i izvanredni i veliki troškovi održavanja klimatizacijskog i ventilacijskog sustava Središnje knjižnice (loše postavljene instalacije), kao i velikog broja drugih knjižnica (Bol, Trstenik, Spinut, Meje...). Plan je u 2021. godini pripremiti potrebnu dokumentaciju za mogućnost prijave na nacionalne i europske fondove energetske obnove, informatičke obnove i dr.

Projekti koje je knjižnica započela (uređenje Knjižnice Grad, zakup prostora Središnje knjižnice, mogućnost pokretanja bibliobusne službe, uređenje depozitarnih, skladišnih prostora...) ponukalo je sređivanje vlasničkih papira prostora koje je Grad Split dao GKMM-u na korištenja.

Godine 2013. izlučena je i otpisana prekobrojna građa u Knjižnici Bol-Plokite. Knjige su otpisane u inventarnim knjigama pod opcijom „depozitarno spremište“ da bi se, zbog potrebe slaganja s računovodstvenim stanjem, knjige 2014. otpisale i računovodstveno. Riječ je o cca 6.000 jedinica građe vrijednosti cca 570.000 kn (predviđenih zbog svoje vrijednosti kao knjižnična jezgra za potencijalno novu knjižnicu u mreži). Te su se knjige iz Zagrebačke prebacile u podrum Knjižnice Trstenik (nema nikakvog dokumenta o preseljenju i razlozima preseljenja) koji je do tada poplavljavao, ali je u trenutku prebacivanja knjiga bio saniran i suh. Osim knjiga iz Zagrebačke, u podrum su smještene i prekobrojne knjige iz Knjižnice Trstenik (cca 2.000 knjiga). Godine 2018. nakon obilnih kiša, podrum Knjižnice je poplavio fekalnim vodama pa su knjige uništene, a one koje nisu bile u doticaju s vodama, usmrđene. S obzirom da nije bilo službenog postupanja o poplavi, a uništene knjige su se još vodile pod status „depozitarno spremište“, ravnateljica je bila prisiljena osnovati povjerenstvo za utvrđivanje statusa i količine knjižne građe u poplavljenom spremištu, ali i svim ostalim depozitarnim spremištima GKMM-a. Izvještaj je napravljen i na osnovu njega će se donositi odluke o fondu

i prostoru. Izvještaj uključuje stanje spremišta na Spinutu i Mertojaku. Stanja tih spremišta pokazuju da su loša i neadekvatna te, u velikom dijelu, bez odgovarajuće arhive i podataka o građi smještenoj u njima. Stav Povjerenstva je da GKMM ima potrebu za jednim pristojnim spremištem od minimalno 100-150 m² i da bi od Grada Splita trebalo zatražiti da, u zamjenu za podrumška spremišta, dodijeli adekvatan prostor za knjige koji treba biti suh i zračan.

2.5. FINANCIRANJE

Knjižnica se financira iz proračuna Grada Splita, Ministarstva kulture RH, sredstvima Općine Podstrana i Općine Šolta (Grohote), donacijama te vlastitim sredstvima. Programi Knjižnice financiraju se iz proračuna Ministarstva kulture RH, Grada Splita, Općine Šolta, Općine Podstrana, donacijama te vlastitim sredstvima.

Budući je veći dio prvoga dijela godine protekao u znaku izolacije i socijalne distance, što je bila posljedica epidemije koronavirusa, realizacija većine programa koji su sufinancirani od strane Grada Splita i Ministarstva kulture RH ostvarena je (iako u podjednako epidemiološki teškim uvjetima) u drugome dijelu 2020.godine, dok je realizacija nekih prebačena za 2021. godinu.

Odobrena sredstva vanjskih izvora financiranja za nabavu knjižnične građe u 2020. su:

1. Nabava knjižnične građe GKMM – Ministarstvo kulture RH 600.000,00 kuna
2. Nabava knjižnične građe GKMM – Grad Split 600. 000,00 kuna
3. Nabava knjižnične građe Knjižnica Podstrana – Ministarstvo kulture RH 20. 000,00 kuna
4. Nabava knjižnične građe Knjižnica Grohote – Ministarstvo kulture RH 20. 000,00 kuna
5. Nabava knjižnične građe Knjižnica Podstrana – Općina Podstrana RH 20. 000,00 kuna
6. Nabava knjižnične građe Knjižnica Grohote – Općina Šolta RH 20. 000,00 kuna

Odobreni i realizirani programi Ministarstva kulture za 2020. godinu:

	Naziv programa	Odobreni iznos
1.	Nabava knjižne i neknjižne građe, GKMM Split	600.000,00 kn
2.	Nabava knjižne i neknjižne građe - Knjižnica Podstrana, GKMM Split	20.000,00 kn
3.	Nabava knjižne i neknjižne građe - Knjižnica Grohote (Šolta), GKMM Split	20.000,00 kn
4.	<i>Best of UMAS@GKMM</i>	5.000,00 kn
5.	Digitalizacija zavičajne zbirke <i>Spalatine</i> 2020.	10.000,00 kn
6.	<i>Mala čarobna čitaonica</i>	3.000,00 kn
7.	<i>Informatika 50+</i>	3.000,00 kn

Nerealizirani projekt Ministarstva kulture za 2020. godinu:

	Naziv programa	Odobreni iznos
1.	Opremanje novog prostora knjižnice - Odjel za djecu i mlade u GK „Mejaši“	Odobreno 100.000,00 kn PONOVO PRIJAVLJEN ZA 2021.

Odobreni i realizirani programi Grada Splita za 2020. godinu

	Naziv programa	Odobreni iznos
1.	Nabava knjižne i neknjižne građe, GKMM Split	600.000,00 kn
2.	Moj grad je moj strip	4.000,00 kn
3.	MICRO: bit RADIONICE	3.000,00 kn
4.	Male slobodne knjižnice	5.000,00 kn
5.	Best of UMAS@GKMM	7.800,00 kn
6.	Mala škola filmske kritike	4.000,00 kn
7.	Mala čarobna čitaonica	3.000,00 kn
8.	Informatika 50+	5.000,00 kn

Napomena: Grad Split je u 2020. doznačio sredstva samo za dva programa, i to za Best of UMAS@GKMM i Malu škola filmske kritike

Nerealizirani programi Grada Splita za 2020. godinu:

Naziv programa	Odobreni iznos
1. Kultura grada Splita na jednome mjestu - u GKMM-u	5.000,00 kn Prolongiran za 2021.
2. Pisci pod povećalom – tribina	5.000,00 kn Prolongiran za 2021.

3. 2020. – GODINA U DUHU VIRUSA COVID-19

Godina 2020. bit će svima upamćena po širenju zarazne bolesti COVID-19 (koronavirus) i svim posljedicama koje je prouzročila. Početak godine za GKMM Split bio je optimističan – s brojnim usvojenim novim i kapitalnim projektima od strane Grada Splita u proračunu za 2020. godinu, kao i porastom broja članova Knjižnice. U ožujku uslijedila je priča s opasnim virusom i njegovim nezaustavljivim širenjem. GKMM se prilagođavala okolnostima i donosila velik broj odluka te ih redovito usklađivala s novim epidemiološkim prilikama i preporukama mjerodavnih na državnoj i lokalnoj razini, prvenstveno radi zaštite zdravlja svih djelatnika i korisnika, a s posebnim naglaskom na osjetljive skupine te, s druge strane, potrebe očuvanja kontinuiteta obavljanja djelatnosti u GKMM-a Split. Odluke o radnom vremenu knjižnica, kao i epidemiološkim uvjetima njihovih korištenja redovito su se objavljivale na našim web stranicama, društvenim mrežama, portalima te brojnim glasilima javnog informiranja od kojih nas je Slobodna Dalmacija pratila na dnevnoj bazi. Prilagodba se odnosila i na osiguravanje svih potrebnih epidemioloških, dezinfekcijskih sredstava za djelatnike i korisnike, od rukavica, maski, dezinfikatora ruku, beskontaktnih mjerača temperature, plastičnih zaštitnih ograda na knjižničarskim pultovima i dr.

U skladu sa situacijom straha i neizvjesnosti, našim smo korisnicima i građanima izlazili ususret s brojnim dobrohotnim akcijama: za vrijeme zatvorenosti knjižnice, kad je bila onemogućena posudba tiskane građe (od 18.3. do 4.5. 2020.), omogućili smo posudbu e-knjige, online učlanjenje, članarinu s 50% popusta, a u tijeku cijele godine usluge online produženja i rezervaciju građe. Sve zakasnine od 1.1. do 1.6. 2020. bile su stornirane, kao i na Dan hrvatskih knjižnica, 11. 11. 2020. Dok god su epidemiološke prilike omogućavale, sva događanja i aktivnosti održavale su se uživo. Paralelno s tim brojna virtualna događanja organizirala su se, sve do kraja godine, uz pomoć i podršku velikog broja izuzetnih i vrijednih suradnika, partnera i volontera.

Stjecale su se i nove vještine od onih organizacijskih, rada od kuće pa do kvalitetnijeg snalaženja s novim komunikacijskim i tehnološkim pomagalima. Na kraju godine možemo reći da smo je prošli bez većih komplikacija i problema unatoč pandemiji. U financijskom smislu u plusu, a po broju članova i posudbe građe oko 10% manje nego protekle godine, što nam se čini da je ekvivalent vremenu *lockdowna* knjižnice.

Naravno, bilo je i manje lijepih događanja. U vrijeme pandemije, tijekom mjeseca svibnja 2020. u Središnjoj knjižnici GKMM-a bio je inspekcijski nadzor koji je utvrdio nepravilnosti u evidentiranju radnog vremena djelatnika, tj. voditeljice kulturnih programa, od rujna 2019. do svibnja 2020. Naglasak optužnog prijedloga Državnog inspektorata Područnog ureda Split je u nezadovoljenom zakonom propisanom dnevnom odmoru od 12 sati između dva radna dana. U nekoliko slučajeva evidentiranja radnog vremena djelatnice, uvidjeli su nešto kraći odmor od propisanoga. Postupak se vodi zbog prekršaja članka 229. st. 1 Zakona o radu (najteži prekršaji poslodavca) na Općinskom prekršajnom sudu u Splitu i još je u tijeku. Ravnateljica GKMM je angažirala odvjetnicu i o svemu iznijela svoj stav na više razina, od knjižnice, inspektorata do suda. O mogućim konzekvencama i odgovornostima po pitanju počinjenih nepravilnosti više će se reći nakon završetka postupka.

U skladu s navedenim događajima, uvodi se elektronička registracija radnog vremena (Špica sustavi) kako bi se olakšao i ubrzao rad stručnih službi u evidenciji radnog vremena djelatnika GKMM-a. Krajem 2020. godine počeo je testni period novog programa.

3.1. 2020. – GODINA VELIKOG BROJA REALIZIRANIH I POKRENUTIH KAPITALNIH PROJEKATA I PROGRAMA

GKMM će 2020. godinu sigurno pamtiiti po pandemiji koronavirusa, ali i brojnih, za nju kapitalnih projekata koji su ili realizirani ili pokrenuti. Njihova se konačna realizacija očekuje u 2021. godini. Jedan je od bitnih pomaka u 2020. godini dogodio se na financijskom planu pa su Grad Split i Gradsko vijeće po prvi puta osigurali **isti iznos sredstava (600.000 kn) za nabavu knjižnične građe koliko i Ministarstvo kulture i medija**, iako ih je ugovor s Ministarstvom uvijek na to obvezivao. To je osiguralo kupovanje novih knjiga i druge knjižnične građe koju smo trebali. Time su, u ovoj teškoj situaciji, pomogli u preživljavanju nakladničkog sektora, a nama su omogućili da riješimo neke dugogodišnje veće kvarove. Važno je istaknuti da je Grad Split nastavio s tom odlukom i u ovoj 2021. godini usvojivši naše planove i potrebe u Proračunu za 2021. godinu (600.000 kuna i 200.000 kuna za Knjižnicu Mejaši).

Uz to, Grad Split je 2019. godine sanirao vanjske brisoleje koje su prijetile prolaznicima, a 2020. **popravio je krov Središnje knjižnice koji je prokišnjavao**. Mi smo započeli s ostvarenjem našeg glavnog strateškog cilja – omogućavanjem besplatnog članstva za djecu i mlade, koji ćemo ostvarivati u fazama. U 2020. krenuli smo s **besplatnim upisom za djecu do navršene treće godine**. Cilj je osvijestiti roditelje i druge članove obitelji o važnosti čitanja djeci od najranije dobi, što smo i uzeli za najvažniji zadatak 2020. u kojoj smo slavili 65 godina splitskih dječjih knjižnica.

U prošloj su godini pokrenuti i drugi, isto tako važni kapitalni projekti koji će se realizirati u 2021. godini, a imat će za rezultat znatno bolji položaj splitske knjižnice, kakav ona i zaslužuje. Osim što čekamo otvaranje **nove knjižnice za djecu i mlade u kotaru Mejaši** čije je uređenje u godini korone privremeno obustavljeno, gradonačelnik Andro Krstulović Opara odobrio je dva amandmana na gradski proračun koje je podnijela gradska vijećnica Mirna Kovačić, članica našeg Upravnog vijeća, a koji će pokrenuti projekt **Zavičajne kuće GKMM-a Split**. Za 2020. godinu odobren je amandman za **uređenje Knjižnice Grad u Zagrebačkoj ulici** (zgrada do bivše Realke u centru grada) za potrebe **otvaranja novog pjesničko-glazbenog, zavičajnog odjela knjižnice** čija su sredstva doznačena na knjižnični račun krajem 2020. godine. Stoga smo realizaciju projekta prenijeli u 2021. godinu. Naime, taj se prostor godinama nije koristio jer je velikim dijelom bio neupotrebljiv zbog prokišnjavaanja krova koji je saniran prije nekoliko godina. U dio očuvanog prostora smjestili smo doniranu privatnu knjižnicu Jakše Fiamenga koja čini više od 3.000 knjiga, najvećim dijelom bogate i vrijedne priručne literature. Time smo i udarili temelj projekta „Zavičajne kuće GKMM-a Split“. Dodijeljenim financijskim sredstvima prvog amandmana planirano je uređenje prostorija prema izrađenom **idejnom projektu „Piva klapa ispod volta“ arhitektonskog ureda ARP Dinka Peračića**. Drago nam je da je na prijedlog GKMM-a Split u suradnji sa Slobodnom Dalmacijom, a na ideju Mirne Kovačić, **nagrada Grada Splita za životno djelo za 2020. dodijeljena upravo našem Jakši Fiamengu**. Drugi usvojeni amandman bio je na proračun Grada Splita za 2021. godinu koji se odnosi na uređenje još jedne naše prostorije u Zagrebačkoj ulici koja je ujedno i u najlošijem stanju, tzv. galerije/mosta. U toj prostoriji planira se **uređenje spomen-sobe Ljube Stipišića Delmate**. U razgovorima s upraviteljem Zaklade „Delmata“ iz Zadra, dr. sc. Ivanom Peharom, dalo se naslutiti da je vrijeme da se naš Delmata vrati kući – u Split. S tim se složila i Delmatina obitelj, kao i s odabranim prostorom u kojem ćemo smjestiti njegovu arhivsku građu. Početkom 2021. godine krećemo u realizaciju kompletnog uređenja Knjižnice Grad u Zagrebačkoj ulici.

Jedan je od razloga zašto se nametnuo projekt „Zavičajne kuće GKMM-a“ jesu dobivena sredstva amandmana za **uređenje spomen-sobe Miljenka Smoje**, što je također odobrio gradonačelnik Andro Krstulovića Opara pri izglasavanju gradskog proračuna za 2020. godinu. Sredstva su doznačena na naš račun krajem 2020. godine. S našim sugrađaninom Feđom Klarićem, koji ima nasljedna prava za spomen-sobu Miljenka Smoje, dogovorili smo njezino uređenje u sklopu naše knjižnice u Žrnovnici koja je, uz Središnjicu, najnovija. Smojino je posljednje počivalište na žrnovničkom groblju, a tako bismo svima zainteresiranima omogućili i posjet njegovoj spomen-sobi u našoj knjižnici. Naručena je izrada idejnog projekta ukomponiranja sobe u knjižnični prostor u Žrnovnici.

U 2020. godini pokrenuta je ideja koja se još razrađuje, a odnosi se na **otvaranje kafeterije u sklopu Središnje knjižnice**. Ona bi bila dodatni knjižnični sadržaj koji sada nedostaje. Otvaranje kafeterije moglo bi se poklopiti s vraćanjem „normalnog“ nakon vremena pandemije. Bilo bi to mjesto o kojem svi danas sanjamo – mjesto gdje ćemo opet sjesti, porazgovarati, razmijeniti ideje, vidjeti i čuti naše književnike...

Važno je istaknuti da je za vrijeme pandemije pokrenuta **posudba e- knjige**, upravo onda kad je bila najpotrebnija – u vrijeme zatvorenosti knjižnice i nemogućnosti dostupnosti tiskane građe našim korisnicima. Knjižnice grada Zagreba i tvrtka Viva info d. o. o. pokrenuli su posudbu elektroničkih knjiga, a unutar mrežno-informacijskog sustava ZaKi i novi modul koji omogućuje nabavu, obradu i posudbu elektroničkih knjiga te modul e-knjige s Katalogom i s mobilnom aplikacijom za članove. Mobilna aplikacija za članove nosi naziv ZaKi Book te je dostupna za besplatno preuzimanje na online trgovinama Apple Storeu, Google Play i Microsoft Store. Članovi aplikaciji pristupaju članskim brojem i PIN-om. Ulaskom u aplikaciju član može pretraživati fond e-knjige knjižnice koje je član te izvršiti posudbu i započeti s čitanjem. Posudbu je moguće izvršiti i putem Kataloga, nakon identifikacije. Nabavi elektroničkih knjiga posreduje agregator (Viva info d.o.o.) koji vrši tehničku prilagodbu svake licence koja je dostupna za 52 posudbe. U 2020. godini kupljene su 682 e-knjige u iznosu od 69.134,78 kn. Zbog isteka licence, automatski je otpisano 30 e-knjiga.

Pandemija je onemogućila dolazak korisnika i posjetitelja na naša događanja u istom broju kao prijašnjih godina, što se posebno osjetilo na dječjim odjelima zbog smanjenog broja radionica i aktivnosti. S druge strane, navedene okolnosti potaknule su **brojna virtualna događanja**, a ona velik broj novih i izuzetno vrijednih suradnika, partnera i volontera.

Na kraju 2020. godine Vlada RH i Ministarstvo kulture i medija proglasili su 2021. godinom čitanja te su 23. 12. 2020. objavili dugoočekivani **natječaj za projekt EU-a „Čitanjem do uključivog društva“**. Taj projekt mnogim knjižnicama u Hrvatskoj daje mogućnost da poboljšaju svoju bibliobusnu službu ili, kao u našem slučaju, da je pokrenu. Projekt daje mogućnost da se bibliobus u punom iznosu financira iz fondova EU-a, kao i brojne popratne aktivnosti za poticanje čitanja, i to za kategorije stanovništva koje do tada nisu imale knjižničnu uslugu. To je slučaj s brojnim prigradskim naseljima, ali i s mjestima i gradovima u cijeloj našoj županiji koji još uvijek nemaju knjižnicu niti ijedan drugi kulturni sadržaj. Velik je to i hvalevrijedan projekt za cijelu Hrvatsku. Jedna smo od rijetkih velikih županija koja nema bibliobusnu službu pa bi i to bila značajna prilika da se i Grad Split i Splitsko-dalmatinska županija maknu sa začelja u hrvatskim okvirima.

Načelnu podršku od Grada Splita i zamjenice gradonačelnika Jelene Hrgović Tomaš dobili smo na prvi upit te smo upućeni na Razvojnu agenciju Split – RaST koja nam je pomogla tijekom 2020. napraviti pripreme u slučaju objave natječaja. Matična služba GKMM-a je napravila **prijedlog elaborata pokretanja bibliobusne službe**. Već kod objave natječaja, 23. 12. 2020. dobili smo naputak iz agencije da što hitnije nađemo partnera, a koji bi u duhu projekta trebala biti Splitsko-dalmatinska županija. Uz podršku Grada Splita na čelu s gradonačelnikom Androm Krstulovićem Oparom, ostvarili smo brzu i uspješnu suradnju sa Splitsko-dalmatinskom županijom i pročelnikom Tomislavom Đonlićem koji je, uz suglasnost župana Miljenka Bobana, dogovorio partnerstvo na projektu i jamstvo održavanja projekta nakon njegova isteka. S obzirom da su dobivena sredstva nepovratna dok traje projekt (dvije godine), partner se obvezuje na održavanje projekta još pet godina. Može se reći da je u 2020. godini započela i dugoočekivana konstruktivnija suradnja s našom županijom, što je nužno i potrebno s obzirom da obnašamo ulogu i obveze matične knjižnice za cijelu Splitsko-dalmatinsku županiju.

Dana 21. 1. 2021. **Agencija RaST nas je prijavila na natječaj**. Čekamo rezultate koji će biti nakon isteka roka prijava, 1. 3. 2021.

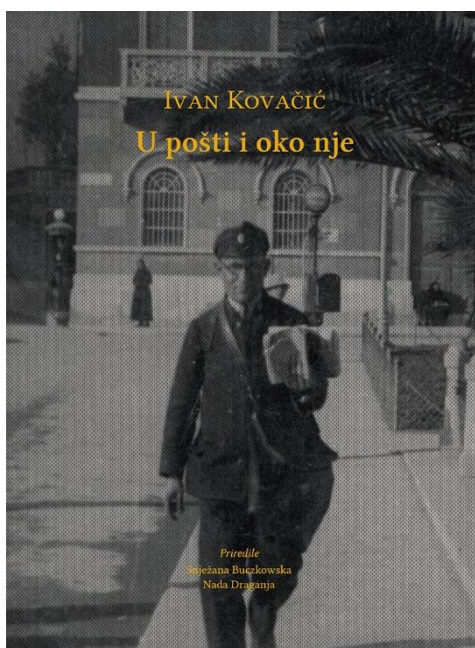
4. IZDAVAČKA DJELATNOST

U vrijeme pandemije uspjeli smo u okviru Stručnih izdanja GKMM-a **tiskati i digitalizirati Zbornik radova s Osmog okruglog stola „Hrvatski znanstvenici i izumitelji u publikacijama za djecu i mlade“** održanog 15. svibnja 2017. Posebno nas je razveselio što je

riječ o temi znanstvenika i stručnjaka koji su nas u ovo doba činili sigurnijima i davali nam nadu da čovjek za sve može naći odgovarajući lijek.

Knjižnica je u 2020. nastavila razvijati Biblioteku Marulica Odjela za djecu i mlade u kojoj će se književne veličine i velikane nastojati približiti djeci na prikladan i zabavan način. U suradnji s književnicom Andrijanom Grgičević i ilustratorom Marinom Baučićem pripremila se slikovnica *Priča o svetom Jeri ili kako će Dalmatinac kroz rajске dveri* i slikovnica/knjiga *Marul i Judita (priča glasovita)* koje će GKMM zajedno s nakladničkom kućom Ibis grafikom tiskati u 2021. godini.

Godine 2020. u okviru Bibliothecae Spalatine za tisak je pripremljen rukopis Ivana Kovačića *U pošti i oko nje*. To je završni dio autorove biografije započete životnom pričom iz njegovog djetinjstva *Smij kroz suze*, a nastavljene zapisima iz Prvog svjetskog rata i zarobljeničtva u Italiji. U njoj autor bilježi pojedinosti iz društvenog i političkog života Splita dvadesetih, tridesetih te ratnih i poratnih godina 20. stoljeća, oslikava i događaje u splitskoj pošti tih godina pa se može smatrati i svojevrsnom poviješću pošte. U suradnji s nakladničkom kućom VBZ knjiga će se tiskati i distribuirati u 2021. Knjigu su priredile kolegice

Snježana Buczkowska i Nada Draganja.

U elektroničkim izdanjima tekstova o starom Splitu iz pera poznatih splitskih autora i suradnika knjižnice na planu zavičajnosti, *Kaleidoskopu* i tekstova o starim splitskim obiteljima i značajnim pojedincima koji su živjeli i djelovali u Splitu, *Splitskom spomenaru* redovito se objavljuju članci prof. Frane Barasa, Mladena Cukrova, Roberta Kučića, Dobrile Berezine Matoković...

5. FINANCIRANJE

Bez obzira što je 2020. godina bila specifična zbog pandemije koronavirusa, Knjižnica je zaključila godinu u plusu i to na način da prihodi poslovanja iznose 10.247.374 kn, odnosno prihodi su veći za 2 % od prihoda prošle godine u istom izvještajnom razdoblju, a što se posebno odnosi na prihode iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 950.000 kn. Naime, Grad Split je 2020. osigurao 200.000 kn više sredstava za kupnju knjiga nego 2019., a u studenom 2020. uplaćena su sredstva po Amandmanima na Proračun Grada Splita za 2020. usvojenim u prosincu 2019. u iznosu od 350.000 kn za uređenje Pjesničko glazbeno-zavičajnog odjela GKMM-a u Zagrebačkoj ulici u Splitu, kao i Memorijalne sobe Miljenka Smoje u Knjižnici Žrnovnica. S druge strane, prihodi od refundacije putnih troškova, upisnina, zakasnina, rezervacija knjiga i ostalih usluga vezanih uz posudbu građe fonda Knjižnice su manji zbog korona krize jer je knjižnica bila kompletno zatvorena mjesec i pol dana. U periodu od 20. 3. – 30.6. članarina je smanjena na 50,00 kn, a do 1.6. zakasnine za 2020. se nisu naplaćivale jer se građanima htjela olakšati kriza povoljnijim učlanjenjem u Knjižnicu i poticanjem korištenja e-knjige. Isto tako, rashodi poslovanja su manji za 3,7 % od rashoda poslovanja istog izvještajnog razdoblja prošle godine iz nekoliko razloga: 2020. nije isplaćen Regres i isplaćen je manji iznos godišnje prigodne nagrade, službena putovanja su bila rjeđa i ograničena te, dok je Knjižnica bila zatvorena, zaposlenicima se nije isplaćivala naknade za prijevoz s posla na posao.

Usluge tekućeg i investicijskog održavanja su za 18 % manje jer su u 2019. popravljene brisoleje, rađen je servis i popravak ventilacije u dvoranama, a u 2020. se nastavilo sa sređivanjem ventilacije te je izvođen popravak ventilacijskih sklopki. Komunalne usluge su znatno veće jer se provodila dezinfekcija svih Knjižnica radi pandemije koronavirusom. Sve navedeno je razjašnjeno i opisano u Bilješkama koje je dostavila voditeljica računovodstva uz Godišnji financijski izvještaj.

Godišnji financijski izvještaj sa svim prilogima članovi su Upravnog vijeća Knjižnice jednoglasno usvojili te je predan u predviđenom roku 28. siječnja 2021. i objavljen na mrežnim stranicama Knjižnice.

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA KNJIŽNICE

STRUČNO USAVRŠAVANJE						
NAZIV	SUDIONIČ	ORGANIZATOR	DATUM	MJESTO	NAZIV IZLAGANJA	TRAJANJE STRUČNOG USAVRŠAVANJA U SATIMA
Radionica	Ana Mršić Marasović, Maruška Nardelli, Nikolina Kusić, Helena Bužančić	Institut za razvoj i inovativnost mladih	23.6.2020	GKMM Split	Digitalne knjižnice za lokalni razvoj	90 min
Radionica	Nikolina Kusić, Helena Bužančić	Institut za razvoj i inovativnost mladih	6.8.2020.	GKMM Split	Digitalni građanin	90 min
Festival	Ana Mršić Marasović, Helena Bužančić, Nataša Prkić	Mediterranski festival knjige	rujan	Split	Mediterranski festival knjige	8h
Stručni skup	Helena Bužančić	Hrvatsko čitateljsko društvo	8. rujna 2020.	online	Stručni skup <i>Pismenost i kultura čitanja u doba promjene</i>	
Online tečaj	Ana Mršić Marasović, Maruška Nardelli, Nikolina Kusić,	Institut za razvoj i inovativnost mladih	listopad 2020.	online	Online tečaj o građanskoj znanosti	1h

	Helena Bužančić					
Skupština	Grozdana Ribičić i Tomislav Staničić	Hrvatsko knjižničarsko društvo	7.- 10.10.202 0.	NSK, Zagreb	45. skupština HKD	
Stručni skup	Tomislav Staničić, Maruška Nardelli	Šibenik Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“	23.10.202 0.	Šibenik Gradska knjižnica „ Juraj Šižgorić“	Uloga knjižnica u Promicanju zdravoga načina života	4h
Webinar	Jelena Grgić	Učilište Eduka savjet	27.10.202 0.	Split	Novine u Zakonu o ustanovama i Zakonu o arhiviranju	4 sata
Webinar	Ana Stubnja	TEB poslovno savjetovanje	25.11.202 0.	Split	Pripreme za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja za 2020. za proračune, proračunske i izvanproračunsk e korisnike	4 sata
Radionica	Maruška Nardelli, Maja Stazić, Nikolina Kusić, Katarina Sovulj	Agencija za mobilnost i programe Europske unije	26.11.202 0.	online - Zoom	Digitalna suradnja i poučavanje – prakse i primjeri iz Erasmusa+	4h
Radionica	Maruška Nardelli	Agencija za mobilnost i	4.12.2020 .	online - Zoom	Online diseminacijska radionica za	4h

		programe Europske unije			korisnike programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti	
Obuka	Ana Stubnja, Tončika Kutle, Jelena Grgić, Anton Matijaca, Paula Marković	Libusoft	U više navrata	Split	Obuke za korištenje novih aplikacija	3 sata po obuci

7. ZAKLJUČAK

U duhu stare kineske poslovice koja kaže da je svaka kriza i prilika, zatvaranjem knjižnice odmah smo pokrenuli knjižničnu aplikaciju ZAKI Book za posudbu e-knjige, kao i brojne nove usluge, od online članarine do online slanja opomena. Prilagođavali smo se epidemiološkim prilikama iz dana u dan, odluke donosili za tekući tjedan, istovremeno stjecali vještine, iskustva i znanja o kojima prije nismo prije razmišljali. Pojmovi kao što su karantena knjiga, lockdown, razmak od dva metra postali su svakodnevnica, ali i potencijalna mogućnost da je vrijeme pandemije možda mali povratak sebi, knjizi i čitanju pa ne čudi što, unatoč manjoj posjeti i posudbi, postoji i veći broj učlanjenih. Korona godina je za GKMM bila i godina brojnih izazova i prilika. Velik broj njih smo prihvatili i u ovoj 2021. koju možemo nazvati i obljetnička. Slijedi realizacija velikih projekata koji će, po svemu sudeći, biti od velikog značaja za knjižnicu.

Ravnateljica
Gradske knjižnice Marka Marulića Split

Grozdana Ribičić, viša knjižničarka

Predsjednik Upravnog vijeća
Gradske knjižnice Marka Marulića Split

dr. sc. Ilija Protuđer